

PERTINI - ANTIFAŠIST NA KVIRINALU

POTRJENA ENOTNOST DEMOKRATIČNIH SIL V DRŽAVI

PRIJATELJ SLOVENCEV

Slovenci, ki smo veliko prispevali k zmagi nad fašizmom in nacizmom in utrjevanju demokracije v Italiji, se lahko upravičeno veselimo ob izvolitvi Sandra Pertinija za predsednika republike. Ne samo zaradi njegovega nepopustljivega znanja v boju za svobodo, pač pa tudi zato, ker nam je bližju že iz mladosti let. Pertini se je v zaporih in konfinaciji, kamor ga je pošiljal fašizem, družil s slovenskimi protifašisti spoznal njihove težave in tržki boja za ohranitev našega naroda v letih, ko nam je grozilo uničenje. Se posebej sta si blizu z goriskim komunističnim poslancem Jožetom Srebrničem, ki je kot partizan padel na Soči. Kot predsednik poslanske zbornice je ugodil prošnji slovenskega poslanca Škerka in 23. junija 1969, ob 25-letnici Srebrničeve smrti, brošuro. »Srebrniče je opomin tistim, ki se predajajo ve-

tru: že v dvajsetih letih se je uprl fašizmu in bil nato med prvimi v osvobodilni vojni, kjer je žrtvoval svoje življenje. Spominjamo se ga kot se lahko spominjamo milega in krepkega bojnega »ovariša«, je med drugim zapisal sedanjemu predsedniku republike v spomin na konfinacijo na otoku Ponzo. Časnikarji, ki smo se kdaj z njim srečali in se pogovarjali se radi spominjamo, kako nam je Pertini pripovedoval o poskusih učenja naših besed, predvsem pa o naklonjenosti našemu boju za enakopravnost. Kot predsednik zbornice je Pertini sprejel na pogovor slovenske šolnike, katerim je zagotovil vso podporo, ko je šlo za njihove upravičene zahteve. Za nimal se je za vprašanja naše in ladinjske manjšine, oredvsem zato, ker je prepričan, da spadajo manjšinske pravice v širši okvir svobode in demokracije.

»Že večkrat sem poskusil napraviti obračun svojega življenja, vsakič pa sem takole zaključil: ko bi mi bilo dano, da bi začel vse znova, bi ubral prav isto pot, na katero sem stopil kot dvajsetletni fant v moji Savoni, in bi jo prehodil z verno, voljo in odločenostjo, ki sem jih imel tedaj, pa čeprav bi vedel, da bi moral za to plačati neko ceno, isto ceno, ki sem jo dejansko plačal. In tako, ko se ob koncu dneva ozrem na prehojeno pot, se mi zdi, da sem dobro potrošil svoje življenje.« Tako pravi Sandro Pertini.

Njegovim besedam bi lahko dodali, da je bila cena, ki jo je moral Pertini plačati, izredno visoka, takšna, kakršna je plačala tista generacija Italijanov, ki se ni uklonila fašistični diktaturi in je zato morala v zapor in izgnanstvo, pozneje pa je z orožjem v rokah v odporniškem gibanju postavila temelje novi, demokratični republiki.

Sandro Pertini se je rodil v Stelli, nedaleč od Savone, v Liguriji, 25. septembra 1896. Diplomiral je najprej na pravni fakulteti v Genovi, nato pa na fakulteti za družbene vede v Firencih. V socialistično stranko se je vpisal že leta 1918, kmalu nato pa se je začel njegov boj proti fašizmu. Poglavlja tega boja so zapisani v analitičnih fašističnih kvestur po vsej Italiji. Prvi vpis je iz leta 1925: Pertinija so zasačili, ko je v rojstnem kraju delil letake proti diktaturi. Takrat je bil prvič aretiran in postavljen pred sodišče, ki mu je prisodilo sorazmerno milo kazen: šest mesecev zapor. Že naslednjega leta je Pertini skupaj s Parrizjem in Carlom Rossellijem organiziral pobeg Filipa Turatija na Korziko. Tu je zaradi tega bil obsojen, tokrat na deset mesecev, toda v odsotnosti. Pertini se je namreč ustavil v Franciji, najprej v Parizu in nato v Nici, kjer je sodeloval z drugimi političnimi preganjanji. Zaradi svojega antifašističnega delovanja je bil aretiran tudi v Franciji, ko je pomagal opremiti radijsko postajo, preko katere naj bi oddajali v Italijo glas antifašizma.

V tem obdobju se je preživljal, kot je le mogel. Opravljal je najrazličnejša dela, od pleskarja do zidarja, nekaj časa pa je bil v službi v neki garaži, kjer je pral avtomobile bogatih Francozov.

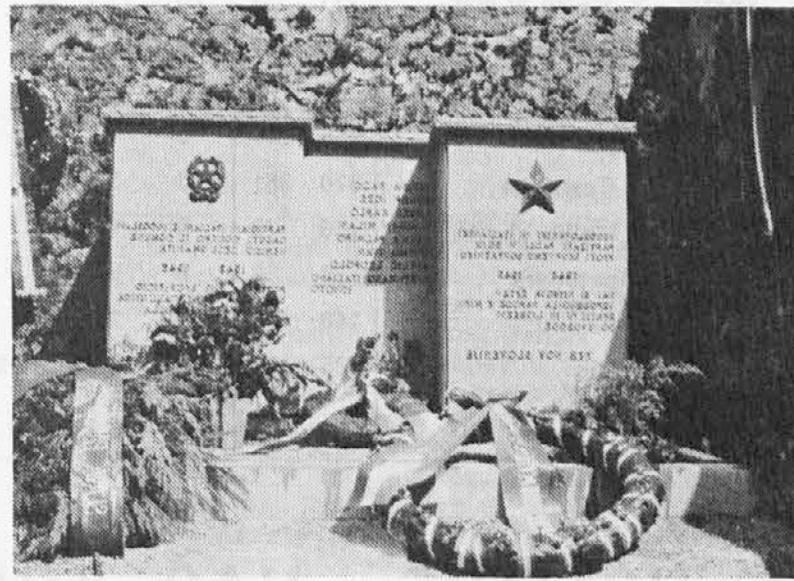
Zaradi svojega bojevitostnega značaja pa se je Pertini kmalu navečal ilegalnega dela v tujini in si začel direktno spopada z zasedenim režimom. S ponarejenim potnim listom se je vrnil v Italijo, toda tedaj je bil že na prvih mestih policijskih seznamov kot eden od najbolj nevarnih elementov. Kmalu po povratku je bil Pertini izdan, policija ga je aretirala in Pisi in postavila pred zloglasno posebno sodišče, ki ga je obsodilo na deset let in devet mesecev zapor. Od takrat, no-

vembra 1929, se začne Pertinijeva trnjeva pot skozi fašistične zapore in v konfinaciji. Prvi dve leti je preživel v samici v zaporu Santo Stefano. V strašnih pogojih je njegovo zdravje opešalo, pritisk antifašističnega javnega mnenja v tujini pa je končno prisililo fašistične oblasti, da so ujetniku naklonili bolj človeško ravnanje. Premišljen je bil v Turin pri Bariju, kjer je bil med drugimi zaprt tudi Antonio Gramsci, s katerim je kljub pogostim ostrim diskusijam postal velik prijatelj. Naslednja etapa je bilo »sodno zdravlilišče« v Pianosi, kjer je zaradi spora z nekim paznikom doživel novo obsodbo na devet mesecev zapor.

Ko je zaradi amnestije predčasno prišel iz zapor, si fašistični režim ni mogel privoščiti, da bi takega človeka pustil na svobodi. Zato so ga poslali v konfinacijo najprej na otok Ponzo, nato pa na otočje Tremiti skupaj z navadnimi kriminalci. Pertini je protestiral, uprizoril gladovno stavko in se tako znašel v zaporu v Ventotene. Ko se je zaključilo obdobje konfinacije, so ga takoj spet konfinirali za nadaljnjih pet let. Kmalu je bil spet na svobodi avgusta 1943, se je z novo verno uveljavil v boj, toda spet je bil aretiran in obsojen, tokrat na smrt. Življenje si je rešil z uspešnim pobegom med selitvijo iz enega zapor v drugega. Tokrat je bil dokončno svoboden. Tako se je vključil v odporniško gibanje in bil kmalu imenovan na vodilne vojaške položaje. S svojim delom v boju proti nacifazizmu si je zaslužil zlato medaljo odporniškega.

Po osvoboditvi je Pertini zastavljal vse svoje sile v izgradnjo nove, demokratične države. Bil je član ustavodajne skupščine, nato pa pet zakonodajnih dob zaporedoma član parlamenta. Angažiran je bil v socialistični stranki, kateri se je venomer boril za premostitev struj, posvečal pa se je tudi političnemu časnikarstvu, najprej v socialističnem glasilu »Avanti« in nato v genovskem dnevniku »La voce nuova«.

Leto 1968 pomeni za Pertinija novo spremembo: izvolitvo ga za predsednika poslanske zbornice, to funkcijo pa obdrži celih osem let. Tu je pokazal vso svojo politično sposobnost, svojo korektnost, pa tudi trdo voljo, ko je bilo treba reševati delikatne spore. S svojimi pikrimi, ampak duhoviti pripombami, s svojo človeško toplino in osebnimi simpatijami si je pridobil veliko prijateljev tudi med političnimi nasprotniki. Prav ob tej priliki je pokazal, da je človek, ki se zna postaviti nad strankarske interese, ki ima globok čut pravičnosti. Te vrline, skupaj z veliko moralno strogostjo in premočnostjo, so gotovo jamstvo, da bo v prihodnjem sedemletju na Kvirinalu človek, ki bo najbolje znal predstavljati — kot določa ustava — nacionalno enotnost. (tm)

Spomenik v Topolovem

V Topolovem (Grmek) odkrili spomenik padlim partizanom

V bitki pri Topolovem v Beneški Sloveniji meseca novembra 1943 ob koncu velike nemške ofenzive na partizanske sile, je padlo 17 partizanov, 15 slovenskih in 2 italijanska, med katerimi več članov operativnih glavnih štabov Goriške divizije. Po skoraj 35 letih je bil v nedeljo, 18. junija, tem padlim borcem za svobodo odkrit na topolovskem pokopališču dostojen spomenik, ki sta ga postavila pokrajinski odbor VZPI - ANPI iz Vidma in Združenje zveze borcev NOB Slovenije. Slovenski so se udeležili pokrajinski predstavniki VZPI - ANPI s predsednikom Federicom Vincentijem na čelu, znani gari-baldinski komisar posl. Mario Lizzero, zadnji komendant IX. korpusa med NOB Jože Borštnar, nekdanji načelnik štaba IX. korpusa Albert Jakopič - Kajtimir, eden od preživelih udeležencev bitke pod Matorjem, Janez Učakar, bivši komisar XVII. brigade Franc Černugelj-Zorko (sedaj general v pokoju), bivši komisar beneškega bataljona dr. Zdravljčič, komendant istega bataljona Joško Ošnjak in mnogi drugi pomembni borci, gene-

ralni konzul SFRJ v Trstu Ivan Renko in konzul V. Plečar, župan občine Grmek, pod katero spada Topolovo, inž. Bonini, videmski pokrajinski svetovalec prof. Pavel Petricig, predsednik društva »Ivan Trinko« prof. Viljem Černo v imenu beneških kulturnih društev, visoki predstavniki vojske iz Čedada in številni bivši beneški borci, pripadniki Briško - beneškega odreda in drugih enot, številni bivši borci iz Slovenije in veliko število domačinov iz Topolovega in drugih krajev. Odkritju spomenika in manifestaciji v Lesah ter družabni prireditvi v Klodiču je skupno prisostvovalo kakih 500 ljudi in je bila to ena največjih manifestacij vseh časov v Beneški Sloveniji.

Po blagoslovitvi spomenika je najprej spregovoril v italijanščini in nato v lepem domačem beneškem slovenskem narečju župan občine Grmek inž. Fabio Bonini, za njim bivši komisar beneškega bataljona domačin zdravnik dr. Marjan Zdravljčič in še tajnik videmskega pokrajinskega odbora VZPI - ANPI Adelchi Gobbo.

Nadaljevanje na 5. strani

Lep uspeh natečaja "Moja vas"

Z že tradicionalno prireditvijo — nagrajevanjem se je v nedeljo, 2. julija zaključil v Špetru 5. natečaj Moja vas, ki je letos, tudi zaradi sodelovanja številnih šol, doživel izreden uspeh. Natečaja se je namreč udeležilo 216 otrok iz vseh naših dolin, poslanih pa je bilo skupno več kot tri sto prispevkov, spisov in risb. Med šolami so se posebno odlikovale srednja šola iz Svetega Lenarta, srednja in osnovna šola iz Režije, vse osnovne šole iz občine Tipana, osnovne šole iz občine Bardo, iz

Ahtna, iz Čenebole, iz čedajskega okraja Carraria ter iz Praprotnega.

Sklepna prireditev se je odvijala kot prejšnja leta: kulturnemu programu, pri katerem so sodelovali mladi harmonikarji iz šole Antona Birtiča, režijanski citiravci, pevski zbor Rečan, Beneško gledališče in Narodna kla-

pa, je sledilo nagrajevanje s kratkim nagovorom prof. Pavla Petriciga, ki je ocenil uspeh natečaja, se zahvalil šolskim ustanovam, ki so pripomogle k uspehu, ter posebej nagradil s pokali in plaketami nekatere šole.

Razglasil je tudi podelitev nagrade »Moja vas« za odrasle, s katero izreka študijski

center Nediža vsako leto priznanje kakemu vidnemu beneškemu kulturnemu delavcu. Letos je nagrado dobila Bruna Dorboló Strazzolini za svojo dramo »Tonina Drejova«, ki jo je Beneško gledališče zaigralo ob mednarodnem dnevu žena. Podelitev nagrade, ki se ji je dobitnica odpovedala v ko-

rist beneških otrok, je spremljal buren aplavz, saj je Bruna Dorboló že od prvega leta tista, ki suvereno in pristrčno vodi zaključno prireditev in jo otroci že dobro poznajo ter gledajo nanjo kot na dobro mamo »Moje vasi«.

Sledilo je nagrajevanje in obdarjevanje otrok, ki so

poleg večjega ali manjšega darila dobili diplomo ter brošuro Vartac, ki je letos spet izšla v tradicionalni obliki, vendar z ilustracijami samih otrok.

Otroški živčav, ki je ves popoldan zapolnil telovadnico srednje šole v Špetru, je nato polagoma zamrl, svojem veselju pa so otroci dali duška še v vaških gostilnah, kjer jih je čakal sladoled, ter na vrtljakih, ki so jih postavili nedaleč od kioskov, kjer se je te dni odvijala tradicionalna vaška šagra.

REZULTATI GLASOVANJA PO NAŠIH OBČINAH

COMUNE	P C I		P R I		M S I		P S D I		M F		D C		P S I		P L I		D N		D P		U S		P D U P		M I T		P C (m) l i	
	1978	1973	1978	1973	1978	1973	1978	1973	1978	1973	1978	1973	1978	1973	1978	1973	1978	1973	1978	1973	1978	1973	1978	1973	1978	1973	1978	1973
Ahten - Attimis	211	205	9	11	37	41	61	84	81	86	516	668	150	222	4	13	3		10		2		37		2		6	
Dreka - Drenchia	43	30	—	—	2	9	17	18	1	1	228	261	45	39	—	—	—		4		6		2		1		1	
Fojda - Faedis	393	385	33	18	47	57	77	99	196	139	1183	1.170	175	201	14	23	9		28		5		38		5		16	
Grmek - Grimacco	57	97	1	3	10	11	39	80	5	3	327	301	81	24	—	2	4		6		4		10		2		11	
Bardo - Lusevera	84	50	3	2	14	19	44	41	74	61	364	403	87	133	—	5	1		7		9		11		3		3	
Neme - Nimis	346	327	21	26	78	108	51	127	161	159	1.097	869	162	167	12	38	8		13		3		41		4		23	
Prapotno - Prepotto	97	48	5	2	12	32	60	146	29	7	479	417	48	54	4	5	2		4		1		11		1		9	
Podbonesec - Pulfero	107	41	10	3	13	24	133	134	8	11	987	1.096	39	27	4	8	1		4		7		5		—		1	
Sv. Lenart - S. Leonardo	77	52	1	1	20	26	54	105	6	2	619	595	67	107	4	5	3		6		6		9		—		4	
Špeter - S. Pietro al Nat.	211	134	20	11	38	37	73	178	20	7	857	756	240	321	9	38	5		29		6		22		4		9	
Sovodnje - Savogna	66	36	3	2	9	19	130	173	5	5	425	441	37	51	—	—	—		3		12		7		—		3	
Srednje - Stregna	64	33	—	1	3	3	77	124	9	4	354	387	28	29	1	1	—		3		3		10		—		1	
Tipana - Taipana	151	47	6	1	20	11	71	164	18	19	487	555	45	37	14	2	1		6		15		11		—		—	
Tavorjana - Torreano	370	361	10	5	10	15	53	105	39	32	902	858	128	134	2	9	8		13		4		31		4		5	
Naborjet - Malborghetto	55	32	3	4	30	60	232	216	37	37	258	302	44	63	3	13	1		5		42		4		1		2	
Gorjani - Montenars	78	52	2	2	22	18	17	18	65	101	176	198	68	61	2	1	2		2		—		5		—		3	
Rezija - Resia	148	60	4	2	38	53	58	86	45	24	588	613	129	135	1	6	5		22		9		17		1		5	
Trbiž - Tarvisio	525	353	31	52	255	510	1.137	993	127	84	1.112	1.285	365	309	23	49	22		53		46		27		4		6	
TOTALE	3.083	2.343	162	146	658	1.053	2.384	2891	926	782	10.959	11.175	1938	2114	97	75	75		218		180		298		32		108	

RISULTATI DELLE ELEZIONI NEI NOSTRI COMUNI

VOLITVE - NAŠ KOMENTAR

Za nas Slovence v videmski pokrajini so bile zadnje deželne volitve zelo važne. Težko smo pričakovali, kako se bodo izrazili naši ljudje po konferenci o manjšinah v Vidmu. Sedaj imamo rezultate pred nami in z zadovoljstvom ugotavljamo, da so Slovenci glasovali v absolutni večini za stranke, ki priznavajo njih obstoj in to posebno v občinah Vzhodne Benicije.

Če ni DC zgubila večjega števila glasov, je treba iskati razloge tudi v dejstvu, da je neka časa pred videmsko konferenco o ugotavljanju stanja o etnično - jezikovnih skupnostih priznala obstoj slovenske manjšine v videmski pokrajini, čeprav na svoj način. Specogna je bil izvoljen, simpatično je dejstvo, da je zgubil v naših dolinah veliko število preferenčnih glasov v primerjavi z volitvami iz 1973. leta.

Je to zgolj naključje? Ni mogoče. Specogna ni hotel odgovoriti na vprašanja o slovenskih problemih, ki mu jih je zastavil pred volitvami naš list in če bi ne bil dobil glasov med Furlani, bi mu bila huda predla.

Po občinah, kjer živijo Slovenci, je v primerjavi s prejšnjimi deželnimi volitvami, napredovala KPI (PCI). Ta se je najbolj dosledno zavzela za naše probleme in je bila edina stranka, ki je vodila volilno propagando dvojezično.

Po naših občinah ni beležiti takega padca PSI, kakor po drugih volilnih okrožjih dežele Furlanije - Julijske krajine. V vseh občinah od Kolovrata do Rezijske in Kanalske doline, kakor kažejo volilni rezultati, ki jih objavljamo na drugem mestu, so zgubili socialisti le 176 glasov. Kljub temu kažejo rezultati rahel premik na levo. Le v teh občinah je DC zgubila 216 glasov, PCI jih je pridobila 740, socialdemokrati pa so bili razpolovljeni.

Izgubili so 507 glasov. Glasove neofašistov in drugih manjših strank se lahko našteje na prste.

Medtem ko nam je žal za nazadovanje socialistov v deželi Furlaniji - Julijski krajini - nazadovanje, ki bo še bolj otežkočilo reševanje perečih narodnostnih in gospodarskih problemov - moramo podčrtati dejstvo, da se je slovenski kandidat v Nadiških dolinah dobro uveljavil. Firmino Marinig je dobil 635 preferenčnih glasov. Se bolje pa se je uveljavil kandidat PCI, Petričič, ki je dosegel 925 preferenčnih glasov.

Pri teh rezultatih ne moremo prikriti zadovoljstva nad porazom socialdemokra-

tov, ki so absolutno neobčutljivi do našega slovenskega problema, ki ga celo negirajo in z desne kondicionirajo DC, da bi ne zavzela naprednejšega stališča do tega vprašanja. Nam ne ostane drugega, kot izraziti željo, da bi tisti poštteni delavci, ki sledijo tej stranki, premagali negativna in nazadnjaška stališča desničarskih ter reakcionarnih elementov. Tisti, ki verujejo v socializem, naj v socialističnem duhu poskušajo rešiti vse naše probleme. Potem bodo imeli gotovo boljše rezultate.

Regione - Ripartizione dei seggi

PARTITO	REG. giugno 1978	REG. giugno 1973	REG. maggio 1968	REG. maggio 1964
Dc	26	26	29	28
Pci	14	13	12	11
Psi	5	8	—	7
Psdi	3	4	—	6
Pri	1	1	1	1
Pli	1	2	3	3
Msi	2	4	3	3
Unione Slov.	1	1	1	1
Mf	2	2	3	—
Mit	—	—	—	—
Par. Rad. (1)	—	—	—	—
Dem. Prol. (1)	1	—	—	—
Dem. Naz. (1)	—	—	—	—
Lista per Trieste (1)	4	—	—	—
Pdup (1)	1	—	—	—
Psi-Psdi unif. (2)	—	—	6	—
Psiup (3)	—	—	3	1
Pc(m)li	—	—	—	—
TOTALE	61	61	61	61

(1) Lista presentata per la prima volta.

(2) Nel 1968 i socialisti unificati presentarono lista unica; la lista del Psi-Psdi per la circoscrizione di Udine fu invalidata e, pertanto, non ebbe alcun seggio; alla fine della legislatura 3 consiglieri appartenevano al Psi e gli altri 3 al Psdi.

(3) Nell'ottobre 1972, i 3 consiglieri del Psiup sono confluiti nel gruppo del Pci.

Ne referendum so sledili naši ljudje navodilom demokratičnih strank ustavnega loka - Zmagal je ne z absolutno večino.

Nelle elezioni per il referendum la nostra gente ha seguito le indicazioni dei partiti democratici dell'arco costituzionale. Ha vinto il no con maggioranza assoluta.

Občina Comune	število vpisanih iscritti	število glasujočih votanti	%	zakon reale legge reale		finansiranje strank finanziamento partiti	
				si	no	si	no
Attimis - Ahten	1.638	1.558	95,1	338	991	646	729
Drenchia - Dreka	453	341	77,5	67	259	92	232
Faedis - Fojda	2.640	2.296	86,9	487	1.603	866	1.208
Grimacco - Grmek	695	552	79,4	111	403	155	354
Lusevera - Bardo	894	714	79,9	203	460	280	380
Montenars - Gorjani	632	454	71,9	129	282	189	220
Nimis - Neme	2.431	2.038	83,8	488	1.384	953	914
Prepotto - Prapotno	874	776	88,8	154	552	313	395
Pulfero - Podbonesec	1.962	1.284	65,5	202	1.007	428	775
Resia - Rezija	1.404	1.106	78,8	242	732	373	607
S. Leonardo - Sv. Lenart	1.109	872	78,6	161	650	289	526
S. Pietro al Nat. - Špeter	1.779	1.532	85,6	385	1.039	615	811
Savogna - Sovodnje	941	723	76,8	114	544	217	435
Stregna - Srednje	787	574	69,5	113	391	184	325
Taipana - Tipana	1.214	904	74,5	228	593	325	487
Torreano - Tavorjana	1.963	1.623	82,8	294	1.161	542	909
TOTALE	21.416	17.347		3.716	12.051	6.467	9.307

CIVIDALE

Al distretto scolastico assenteismo dei rappresentanti dei comuni e formulazione delle commissioni

Con un'ora di ritardo lo scorso venerdì 30 giugno ha potuto aver luogo la seduta del Consiglio scolastico distrettuale che doveva approvare il bilancio 1978 e le commissioni. Il ritardo era dovuto alle numerose assenze ingiustificate soprattutto da parte dei rappresentanti dei comuni, che — otto su undici — sono stati designati dalla DC. Quando già il Presidente Rotolo aveva proclamato il rinvio, il provvidenziale arrivo dei consiglieri che permetteva il rag-

giungimento del numero legale!

Approvato dopo breve discussione il magro bilancio 1978, per il quale — su proposta di Petricig — si è dato un voto unanime favorevole, ma condizionato, sono state approvate le cinque commissioni distrettuali: Indagine conoscitiva sul territorio; 2) Attrezzature para, extra e interscolastiche; 3) Orientamento scolastico e professionale, diritto allo studio; 4) Servizi assistenza scolastica, medicina scola-

stica, servizio socio-psicopedagogico; 5) Attività culturali e sportive.

In concreto la composizione delle commissioni è stata rinviata alla prossima seduta, con impegno della giunta di informare dei lavori tutti i membri del distretto. Il dott. Rotolo ha anche letto una lettera del consigliere Clavora, rappresentante dei sindacati, in cui si chiede una commissione per la cultura slovena e la sua diffusione nell'ambito scolastico.

Uradna otvoritev novih objektov na mejnem prehodu Štupica-Robič

Ob prisotnosti političnih vojaških in upravnih oblasti ter predstavnikov kulturnih društev Beneške Slovenije, so v soboto 17. junija predpoldne uradno odprli nove zgradbe na mednarodnem obmejnem prehodu Štupica-Robič. V njih se bodo nastanili obmejni organi in uprava carine.

Zgraditev novih prostorov za obmejne organe in carino, ko bo popolnoma dokončana, bo stala nad pol milijarde lir. Zgradbo so omogočili prispevki videmske pokrajinske uprave, dežele in od «Genio Civile». Ta zad-

nja ustanova je tudi opravila dela. Svečani otvoritvi so prisostvovali tudi predstavniki jugoslovanske obmejne policije in carine.

Stavba je opremljena tako, da bo lahko v prihodnje služila kot mednarodna carina, kar bi prineslo velike interese vsem nadiškim dolinam.

Dejansko bi se moglo preko mednarodnega prehoda pri Štupici prevažati blago, ne samo iz sosedne socialistične republike Slovenije, ampak tudi vseh padonavskih dežel, ker jim je ta prehod najbližji Italiji.

O važnosti zgradbe sta govorila deželni svetovalec Romano Specogna, domačin in predsednik videmske pokrajine odvetnik Vinicio Turello.

Oba govornika sta poudarila važnost sodelovanje s sosedno in prijateljsko republiko Slovenijo, ki doprinaša dobre sadove za medsebojno korist in ki lahko služi kot vzgled drugim narodom, kako lahko soživljajo države z različnimi političnimi in družbenimi sistemi.

Cilj tistih, ki so hoteli obnoviti strukture obmejnega prehoda, ni bil samo ta, da bi preskrbeli primerno stanovanje obmejnimi funkcionarjem, a tudi ta, da bi odprli mednarodno carinarico, kot zgoraj povedano.

Ne vemo pa še, kdaj se bo to zgodilo. Na vsak način obstaja dobra volja na vseh straneh, da pride do tega čimprej, ker se vsi zavedajo, da bi trgovski razvoj preko glavne doline Benečije prispeval k dejanskemu in praktičnemu uveljavljanju osimskih sporazumov tudi na tem koščku obmejne zemlje in bi odprl nadaljnje možnosti za vsestransko sodelovanje.

Otvoritev novih objektov na meji pri Štupici

INAUGURATI I NUOVI STABILI AL VALICO DI STUPICCA-ROBIČ

Con la partecipazione delle autorità politiche, amministrative e militari, sono stati inaugurati sabato 17 giugno, nelle ore antimeridiane, i nuovi stabili che ospiteranno finanzieri e carabinieri al valico internazionale di Stupizza-Robich.

La costruzione dell'opera, che supera il mezzo miliardo di lire, è stata sovvenzionata dall'amministrazione provinciale di Udine e dal Genio Civile.

Alla cerimonia di inaugu-

razione hanno partecipato anche i rappresentanti della dogana e della polizia di frontiera jugoslavi.

Lo stabile è attrezzato per poter servire, in seguito, come dogana internazionale e ciò porterebbe dei grandi interessi a tutte le Valli del Natisone.

Infatti attraverso il valico di Stupizza potrebbero affluire delle merci, non soltanto dalla vicina repubblica di Slovenia, ma anche da tutti i paesi danubiani, per-

ché è il valico più vicino all'Italia.

Dell'importanza dell'opera hanno parlato il consigliere regionale Romano Specogna, nativo del luogo ed il presidente dell'amministrazione provinciale avv. Vinicio Turello.

Entrambi gli oratori hanno sottolineato l'importanza di collaborazione con la vicina e amica repubblica della Slovenia che porta dei buoni frutti nell'interesse reciproco e può servire di esempio agli altri popoli come possono convivere nazioni con diverso sistema sociale.

L'obiettivo principale di coloro che vollero questa costruzione, non era soltanto quello di dare un'alloggio ai funzionari di frontiera, ma anche quello di aprire una dogana internazionale, come già detto.

Non sappiamo ancora quando questo avverrà; comunque c'è la buona volontà da tutte le parti, affinché ciò si realizzi quanto prima, perché tutti sono consapevoli che uno sviluppo commerciale attraverso la vallata principale della Slavia friulana darebbe un effettivo contributo alla pratica attuazione dei trattati di Osimo, anche in questa parte della nostra terra di frontiera e aprirebbe ulteriori possibilità di collaborazione in tutti i campi.

OMAGGIO A OLIVO

Una figura di cui Cividale sentirà a lungo la mancanza e di cui serberà un lungo ricordo è quella di Olivo, che qui vogliamo ricordare nella sua figura di poeta e di uomo che aveva scelto di vivere da poeta, con la gente, i poveri, i bambini, i lavoratori e tutti i diseredati.

Certo, a rievocare nella nostra mente la figura di Olivo, sarà il ricordo delle sue stravaganze, delle iniziative estrose e del suo passare — quasi fosse un clown a tempo pieno — nelle antiche vie della città ducale, con il suo carretto ed il suo cane dal fiocco rosso.

Tuttavia nella nostra memoria ci sarà la figura di un uomo intelligente, arguto e salace nella critica che rivolgeva a tutti, indistintamente, anche se per pungere essa aveva per destinatari l'egoismo, la grettezza, l'ignoranza e la povertà di sentimento che egli attribuiva — dal punto di vista sociale — alla classe borghese più o meno ufficializzata e — politicamente — in quel coacervo di moderatismo o di disimpegno morale, rappresentato dalla notabilità maggioritaria.

A questa rammentava, anche nei versi epigrafici dei «tazebao» che esprimeva agli incroci e nelle piazze civaldesi, le date epiche della storia dei poveri, del popolo, della classe operaia: il primo maggio, il venticinque aprile, l'otto marzo.

Perciò non era solo moralistico il suo richiamo ai giovani, ai ragazzi, a tutti, alla solidarietà, alla comprensione, al rendersi conto dell'altrui pena e dell'altrui (non solo della propria) condizione e miseria.

Così la passione per la città, per il Natisone (che poetizzava con foglietti cementati sotto il vetro sui parapetti e sui muri), per la lingua friulana che usava originalmente nei suoi versi ed anche l'affetto per la gente slovena (tanto da chiederci spesso non facili traduzioni delle sue poesie), ci paiono essere conseguenti della milizia politica di Olivo ed all'esercizio di un dignitoso (ed un tanto provocatorio) rifiuto dei beni materiali, con i quali la società moderna irretisce le coscienze.

Al funerale di Olivo, morto improvvisamente nella sua baracca di Borgo Brossana presso il Natisone, è andata tutta la città. Precedeva la salma un gruppo di bambini con un «tazebao» da essi dedicato ad Olivo ed una loro corona di fiori. Dietro la salma, la gente, fra cui tutte le «personalità» (forse anche quelle che ne avevano subito le frecciate) della vita politica e culturale civaldese e delle Valli del Natisone.

L'addio: un breve e commosso discorso di Vittorio Turco e quindi, sommesso, l'inno della classe operaia «Bandiera rossa», a rendere omaggio a Olivo, uomo povero, ma di grande umanità, mordace e di fine ingegno.

PAOLO PETRICIG

LETTERA AL DIRETTORE

Egr. Direttore,

vistomi chiamato direttamente in causa con l'articolo pubblicato sul suo giornale n. 107 del 1-15 giugno (in qualità di ex-presidente del Coro Rečan organizzatore della manifestazione ricordata dalla lettera del presidente del Coro di S. Leonardo) intendo puntualizzare il mio personale punto di vista sul fatto.

Premettendo che in tutte le nostre manifestazioni abbiamo sempre lavorato per organizzare lo spettacolo e non il pubblico e le sue reazioni, non penso che il pubblico di Liessa si sia comportato in modo poco educato in quella od in altre occasioni, e che non si possa generalizzare l'atto di qualche incosciente per investire una organizzazione, o tanto peggio, una comunità, appioppandole il titolo di disfattisti ed altre malignità.

Molto più semplicemente, sig. Direttore, bisogna dire

che i due gruppi corali si sono sempre trovati su piani diversi. Hanno portato avanti il loro discorso in modo diverso, forse con fini diversi, per questo non c'è stato possibile trovare in passato dei punti d'incontro nonostante i tentativi, (me lo permetta il presidente del Coro di S. Leonardo) i molti tentativi fatti a più riprese.

Per giungere ad una qualsiasi collaborazione bisogna, in primo luogo, incontrarsi, e molte associazioni delle Valli, come lei ben sa, si incontrano spesso per vagliare i nostri problemi, provveda anche il Coro di S. Leonardo a partecipare a questo lavoro in comune, e penso, se si vuole veramente fare «l'interesse di tutta la nostra comunità» si troverà i modi per un dovuto chiarimento e una proficua collaborazione.

Grazie per l'ospitalità e distinti saluti.

Rag. Aldo Clodig

Cernetig, 27-6-1978

V Čedadu uspešno zaključen tečaj slovenskega jezika

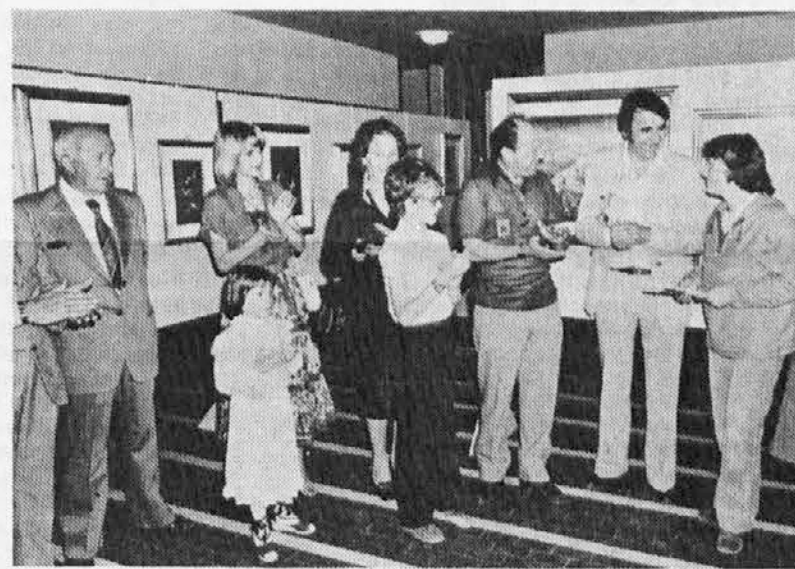
V četrtek 15. junija se je uspešno zaključil v Čedadu tečaj slovenskega jezika in kulture, ki se je začel 16. marca letos.

Tečaj, ki se je vršil na sedežu kulturnega društva «Ivan Trinko», je vodila učiteljica Irma Kuščer iz Tolmina. Udeležilo se ga je večje število mlajših in starejših ljudi, predvsem intelektualcev, Slovencev in Furlanov. Tudi med temi zadnjimi vlada v zadnjem času vedno večje zanimanje za slovenski jezik in kulturo.

Zaključka tečaja so se udeležili, poleg tečajnikov tudi predstavniki vseh beneško-slovenskih kulturnih društev.

Za vložen trud in dobro opravljeno delo se je zahvalil učiteljica Kuščerjevi predsednik kulturnega društva «Ivan Trinko», prof. Viljem Černo. Napovedal je, da se bo tečaj ponovil in se bo začel še bolj zgodaj kot ta zadnji. «Napravili bomo vse, kar bo v naših močeh, da bi se priredili podobni tečajem tudi po naših dolinah, tako da se bolj približamo našim ljudem in olajšamo njihovo udeležbo» je zaključil Černo.

V imenu furlanskih tečajnikov se je učiteljica zahvalila prof. Alberto Gentilini. Izrazil je upanje, da jo bomo imeli kmalu spet med nami.

Z otvoritve razstave Lorette Dorbolo v Špetru. Od leve proti desni Andreina Trusgnac, prof. Petricig, predsednik Društva beneških likovnih umetnikov Giovanni Vogrič, mama mlade umetnice, slikarka Loretta Dorbolo ter župan iz Špetra.

A S. PIETRO AL NATISONE DAL 1° AL 9 LUGLIO MOSTRA DI LORETTA DORBOLO

Una grande mostra antologica della pittrice naif Loretta Dorbolo, nata e vissuta nelle Valli del Natisone ed ora residente a Modena, è stata allestita a S. Pietro al Natisone dall'associazione artisti della Benecia nell'atrio della scuola media.

Si tratta di una importante rassegna della giovane ed impegnata pittrice, la quale — attraverso l'espressione artistico-figurativa, tende a riscoprire i connotati più autentici ed intimi della vita sociale della Slavia friulana: decine e decine di quadri di ogni formato riprendono, con un colore profondo e caldo, le scene quotidiane per trasformarle in viva partecipazione corale del mondo contadino alla realtà rappresentata dall'intimo legame fra gli uomini.

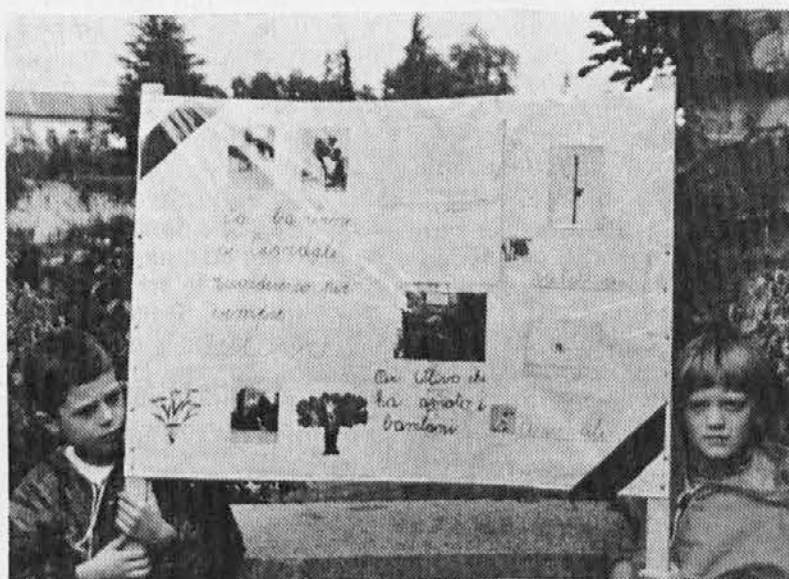
Alla vernice della mostra sono intervenute sabato va-

rie personalità, fra cui il sindaco di S. Pietro al Natisone, il quale ha espresso la sua ammirazione per l'opera dell'artista che per l'associazione che ha organizzato l'esposizione. Per l'occasione i promotori hanno pubblicato un volumetto, in cui oltre alla presentazione artistica della Dorbolo, vi è una autobiografia della stessa in dialetto sloveno ed una serie di riproduzioni dei quadri più noti, accompagnati da brani poetici della giovanissima Andreina Trusgnach. Alcuni di questi sono stati letti in pubblico in occasione della inaugurazione della mostra, nel corso della quale il Centro studi Nediža ha offerto all'ospite una medaglia ricordo.

Fin dall'apertura centinaia di persone hanno visitato l'esposizione e ha segnalato una cospicua mole di acquisti.

29. in 30. JULIJA

KULTURNO SREČANJE
med sosednimi narodi na Kamenici

Spomin čedajskih otrok pokojnemu Olivu

MOJA VAS

Bolj kot z besedami lahko vzdušje, ki je vladalo na nagrajevanju otrok, ki so se udeležili natečaja «Moja vas», prikažemo s slikami. Na desni strani je zgoraj pogled na natrpano telovadnico srednje šole v Špetru, ki so jo poleg otrok napolnili tudi starši in sorodniki naših mladih ter mnogi prijatelji mladine, med katerimi so bili tudi številni predstavniki šolskih, upravnih

in političnih oblasti. Spodaj je nato prizor z nagrajevanja, ko nestrpni otroci čakajo na diplomo, na brošuro Vartac in na darilo. In končno so tu rezijanski citiravci, ki so s citirami in bunkulami prinesli v Špetter vonj po rožah iz Režije, ki ji pravijo tudi «ta rožnata dolina».

Več slik s prireditve bomo skupaj z nekaterimi prispevki otrok objavili v prihodnji številki.

NUMEROSI I DONI OFFERTI DA ENTI, ASSOCIAZIONI E DITTE

Per la premiazione dei ragazzi che hanno partecipato al concorso Moja vas, sono stati di grande aiuto i doni ed i contributi di molti enti pubblici e privati, ma anche di tantissime ditte.

Innanzitutto ricordiamo il primo premio (un televisore offerto dall'Istituto SLORI), attribuito a Beatrice Rutar di Oblizza, due secondi premi (un radioregistratore, dono dell'Unione emigranti sloveni, ed un registratore offerto dal circolo «Ivan Trinkan») andati a Claudia Siega di Oseacco ed a Carla Loszsch di Topolò, e tre terzi premi (una radio, dono dell'impresa Benedil, un canotto offerto dal centro studi «Nediža», una radio, dono del circolo Rečan di Liessa), andati a Paola Frosch di Attimis, ad Edo Drecogna di Tribil superiore e a Claudia Melissa di Prosenicco.

Vanno ricordati pure i bei premi offerti dal nostro giornale, dal Beneško planinsko društvo dal gruppo sacerdoti Dom, dall'Unione culturale economica slovena, dalla Slovenska prosvetna zveza, dalla Banca di Credito di Trieste, dal Primorski dnevnik e dalla Kmeča zveza di Trieste.

Tra gli enti pubblici che hanno contribuito alla premiazione ricordiamo invece la Giunta regionale, la Provincia di Trieste, l'Ente provinciale per il turismo di Udine e le amministrazioni comunali di Drenchia, S. Leonardo, Cividale, Stregna, Pulfero, Savogna, Grimalco, S. Floriano del Collio, Doberdò, Dolina, Sgonico ed Aurisina.

Molti premi sono stati offerti dalle seguenti ditte delle Valli, di Cividale, di Trieste e di Gorizia:

Farmacia Strazzolini (S. Pietro al Natisone)
Albergo Belvedere (S. Pietro al Natisone)
Fabbrica Danieli (S. Pietro al Natisone)
Impresa Angelo Specogna (S. Pietro al Natisone)
Alimentari Terlicher (S. Leonardo)
Cartoleria Fulla (S. Pietro al Natisone)
Falegnameria Planina (S. Pietro al Natisone)
Macelleria Beuzer (S. Pietro al Natisone)
Calzature Codutti (Cividale)
Oreficeria fratelli Mulloni (Cividale)
Confezioni Cantarutti Mirca (Cividale)
Cartoleria Bront (Cividale)
Elettrodomestici Beltramini (Cividale)
Confezioni Battaglia (Cividale)
Fotogr. Braidotti (Cividale)
Pasticceria Cattarossi Vincenzo (Cividale)
Caffè Longobardo (Cividale)
Elettrodomestici Chicchio (Cividale)
Fotocine Monti (Cividale)
Confezioni Boccolini (Cividale)
Confezioni La cicogna (Cividale)
Calzature Cumini (Cividale)
Boutique Big Masch (Cividale)
Ferramenta Piccoli (Cividale)
Magazzini Del Negro (Cividale)
Mobilificio Fasano (Cividale)
Ristorante Tamburino (Cividale)
Studio Fotografico Podrecca (Cividale)
KL Sport (Cividale)
Boutique Grenier (Cividale)
Essebi macchine da ufficio (Cividale)
Trattoria Alla frasca (Cividale)
Trattoria Ai Buoni Amici (Cividale)

K uspehu nagrajevanja otrok, ki so se udeležili natečaja Moja vas, so z darovi in prispevki pripomogle mnoge javne in zasebne ustanove, pa tudi cela vrsta zasebnikov.

Zlasti moramo poudariti prvo nagrado (televizor, dar Slovenskega raziskovalnega inštituta SLORI), ki je pripadla Beatrice Rutar iz Oblice, dve drugi nagradi (radiomagnetofon, dar Zveze slovenskih izseljencev, ter magnetofon, dar kulturnega društva «Ivan Trinkan»), ki sta šli Claudii Siega iz Osojan ter Carli Loszsch iz Topolovega, ter tri tretje nagrade (radio, dar podjetja Benedil iz Cedada, čoln, dar študijskega centra Nediža, ter radio, dar kulturnega društva Rečan iz Les), ki so jih dobili Paola Frosch iz Ahna, Edo Drecogna iz Gorenjega Tarbilja ter Claudia Melissa iz Prosnida.

Posebej moramo omeniti tudi darila Novega Matajurja, Beneškega planinskega društva, skupine duhovnikov Dom, Slovenske kulturno - gospodarske zveze, Slovenske prosvetne zveze, Tržaške kreditne banke, Primorskega dnevnika in Kmečke zveze iz Trsta.

Med javnimi ustanovami, ki so prispevale k nagrajevanju, pa moramo opozoriti na deželni odbor, na tržaško pokrajinsko upravo, na videmsko pokrajinsko turistično ustanovo ter na naslednje občinske uprave: Dreka, Sv. Lenart, Cedad, Srednje, Podbonesec, Sovodnje, Grmek, Steverjan, Doberdò, Dolina, Zgonik in Nabrežina.

Veliko nagrad so prispevala tudi naslednja podjetja iz Benečije, iz Cedada, iz Trsta ter iz Gorice:

Profumeria Madotto (Cividale)
Estetica L. L. Biliani (Cividale)
Dischi Qualizza Mario (Cividale)
Rapuzzi Paolo concess. Olivetti (Cividale)
Confezioni Gianni Rossi (Cividale)
Confezioni Santi (Cividale)
Confezioni Tomasetig (Cividale)
Confezioni Vidussi (Cividale)
Zamero e C. (Cividale)
Cartoleria Muner (Cividale)
Elettrodomestici Athos Medves (Cividale)
Magazzini Totolo (Cividale)
Cartoleria Codeluppi (Cividale)
Oreficeria Stringher (Cividale)
Farmacia Fontana (Cividale)
Farmacia Levirini (Cividale)
Ditta Resim (Trieste)
Foto-cine-ottica Seboflex (Trieste)
Ditta Trad Trieste (Trieste)
Oreficeria Splendente Skerlj (Trieste)
Calzature Malalan Marcel (Trieste)
Decibel dischi (Trieste)
Oreficeria Malalan Anton (Trieste)
Impresa costruzioni Petra (Trieste)
Tržaška Knjigarna (Trieste)
Ditta Impexport (Trieste)
Calzature Kosic Benedetto (Gorizia)
Kmečka banka - Banca agricola (Gorizia)
Ditta Mipot (Gorizia)
Vetereie Koren (Gorizia)
Teknomek macchine per ufficio (Gorizia)
Ditta C.G.R. (Trieste)

IZIDOR PREDAN:

Mali Tončič je branil svoj jezik

II.

Tončič je bil zelo navezan na mater, na svoje mlajše bratce, na deda, na hišo, grunt in na vse, kar ga je obkoljevalo. Poleg tega pa se je že zavedal, da je pri hiši koristen in bo materi brez njega zelo težko. Nerač se je ločil od doma. Vse to je premišljeval, ko je stopal za materjo po stezi v dolino.

«Težko vam bo, mama in prav tako bo težko meni. Živeti bom moral pri drugih ljudeh, ki ne govore in ne razumejo našega jezika. Nono mi

je vedno pripovedoval, da nas zaničujejo, kot zaničujejo naš jezik. Rekel je večkrat, da je moral zaradi tega zapustiti semenišče v Vidmu, kamor ga je bil dal študirat njegov oče. Kako bom živel med njimi?»

«Sinko moj», je rekla mati in zdelo se ji je, da ima srce v grlu, «Bogu se priporoči, ne pozabi ne jutraj ne zvečer na molitev, ki sem te je naučila. Ne pozabi niti naših svetih navad in jezika, kot te je zmeraj učil nono, čeprav se boš moral pridno učiti tudi drugih

jezikov. Če se boš pridno učil, boš kmalu končal in se spet vrnil med nas, vesel, da si se toliko naučil. Jaz pa te bom obiskala vedno, ko mi bo čas dopuščal.»

Zadnje besede je izgovorila že z jokavim glasom, kajti vedela je, da bo tudi zanjo ločitev od dragega otroka žalostna in mučna.

Ko sta se bližala avtobusu, se je bil veter nekoliko pomiril, a začele so padati prve debele kaplje dežja. Ko sta stopila v avtobus je že lilo kot iz škafe.

«Sva srečna, da sva mu žebežala!» se je oddahnila in pobožala Tončiča po licu. Po dvajsetih kilometrih vožnje sta bila že v Starem mestu. Tu sta izstopila in se napotila peš proti zavodu, ki se nahaja kilometer iz mesta. Ko sta prišla do zavoda, ju je tu sprejel ravnatelj, jima povedal

nekaj priložnostnih besed, nato je dal razumeti materi, da se lahko vrne domov.

Toda ona se ni mogla premakniti z mesta. Stala je, kot da bi bila prikovana. Tončič se je zagnal proti njej. Stisnila ga je k sebi.

«Mama!»

«Tončič!»

V teh dveh besedah sta izrazila vso žalost, vso tragičnost trenutka. Zajokala sta na glas.

«Mama, najrajši bi šel z vami domov!»

«Bi si ne želela drugega, sinko moj, a ti si prišel študirat. Postal boš velik mož. Pridno se uči in ubogaj svoje predstojnike!»

Poljubila je sina. On ji je vrnil na desetine poljubov. Z robcem si je obrisala solzne oči, se obrnila in hitro stekla na cesto.

«Mama, pridi me kmalu ob-

skati!» je še utegnil zaklicati za njo.

«Bom!» je slišal odgovor, potem nič več.

«Kdo bi si bil mislil, da se v grobih, revnih, neotesanih ljudeh, skriva tako dobro, plemenito srce, takšna nežnost. Ste res čudni vi v gorah!» je rekel ravnatelj, ko sta ostala sama v sobi, a to je rekel bolj sam sebi, kot prestrašenemu dečku.

«Ves kaj, ti fantič», je povzel ravnatelj, «tu sta se pogovarjala z materjo v vašem domačem jeziku. To predvsem ni olikano, da se pogovarjata pred človekom v nje-mu nerazumljivem jeziku. Kaj takšnega tu ne dopuščamo. Na ta jezik boš moral pozabiti. Čimprej boš to storil, bolje bo zate. Tu vzgajamo dijake v ljubezni do našega lepega jezika.»

Tončič ga je gledal narav-

nost v oči s svojim modrim in ponosnim pogledom. Nono ga je bil že pripravil na kaj takega, a ni pričakoval, da bo prišel v stik že v prvih trenutkih s tako kruto resničnostjo. V srcu je že vedel, kako se mu bo treba ravnati, a ni nič odgovoril. Povesil je glavo. Prišla je strežnica in ga odpeljala v njegovo sobo.

Težko je bilo Tončiču v zavodu, posebno prve dni. Spominjal se je na dom, na mater, na bratce, deda, na vse. V razredu je dobil še tri Slovence iz naših vasi. Prijateljstvo z njimi mu je lajšalo muke in trpljenje. Pomagalo mu je, da se je začel udomačevati, življati v zavodovo življenje. Toda naš Tončič je imel za predstojnike neodpušljivo navado S svojimi gorskimi tovariši je ob vsaki priliki govoril le v domačem jeziku.

(Nadaljevanje prihodnjič)

V Topolovem odkrili spomenik

(Nadaljevanje s 1. strani)

Vsi govorniki so podčrtali velik pomen skupnega boja proti skupnemu sovražniku za osvoboditev teh krajev. Prijateljstvo slovenskih in italijanskih partizanov, prekaljeno v narodnoosvobodilni borbi, je privedlo do dobrega sožitja in vsestranskega sodelovanja med Italijo in Jugoslavijo, katerega odraz je tudi podpis osimskih sporazumov. Med odkritjem spomenika je igrala partizanske žalostinke in borbene pesmi godba na pihala iz Orzana v Furlaniji.

Po svečanosti na pokopališču je bila na Lesah velika antifašistična manifestacija s kulturnim programom. Po nagovoru grmiškega župana je udeležence manifestacije pozdravil v imenu slovenskih kulturnih društev prof. Viljem Černo, za njim pa je v imenu Združenja zveze borcev NOB Slovenije spregovoril nekdanji komandant XXX. divizije in načelnik štaba IX. korpusa Albert Jakopič - Kajtimir, ki je obudil spomin na dogodke v novembru 1943, poudaril pomen skupnega boja slovenskih in italijanskih borcev za svobodo in visoko ocenil današnje sodelovanje ob odprti meji. Zborovanje je zaključil s podobnimi mislimi predsednik VZPI - ANPI Federico Vincenti.

Pred govori je nastopil ženski učiteljski pevski zbor iz Tolmina, po govori pa je F. Vincenti podelil zaslužnim slovenskim, beneškim in furlanskim partizanom garibaldinske zvezde z diplomami. Med drugim so odlikovanja dobili bivši komandant IX. korpusa Jože Borštnar, poslanec in bivši komisar garibaldinskih divizij Lizzero, bivši komandant XXX. divizije Albert Jakopič - Kajtimir, narodni heroj Janez Učakar, Tržaški partizanski pevski zbor in njegov dirigent Oskar Kjuder in drugi.

Popoldne je nastopil Tržaški partizanski pevski zbor, ki je s svojo borbeno pesmijo navdušil večtisočglovo množico, zvečer pa se je ljudsko slavje nadaljevalo v Hlodiču.

Takšne manifestacije Rečanska dolina in občina Grmek še nista doživeli in pri vseh tisočih udeležencih, bivših slovenskih in furlanskih borcih, posebej onih iz Beneške Slovenije, pa pri domačinih, bo zapustila globoko in neizbrisno sled. Prispevala je k še večjemu razumevanju med narodi, k utrditvi še večjega prijateljstva in sodelovanja med sosednjima državama.

ski partizani - protifašisti, združeni v diviziji Garibaldi Natisone...

...Naš skupni boj je spletel široke in trdne vezi tudi z italijanskimi antifašisti. Te vezi so bile tako trdno zasnovane in uresničene, da so se kasneje samo razraščale in utrjevale. In to ne samo v vojni, ampak tudi do današnjih dni. Spomnimo se samo trdnih preizkušenj, ko je mednarodna, zlasti pa še italijanska reakcija hotela z vsemi silami razplamteti sovraštvo med našimi narodi do take mere, da bi meja med Jugoslavijo in Italijo postala trajno žarišče napetosti v tem delu Evrope, kar bi omogočalo novi razrast irendentizma in oživiljevanje starih fašističnih skomin. Toda to, kar se je rodilo v krvi je prestalo te težke preizkušnje...

...Zato podpiramo vsa prizadevanja za ohranitev tiste ljudske suverenosti, ki jo italijansko ljudstvo prav v tem času tako odločno brani. Vemo namreč, da bi uresničitev mračnih ciljev terorizma ne prizadeval samo Italije, temveč širši evropski prostor, zlasti pa nas sosede. Mračne sile terorizma v bistvu želijo obnovo totalitaristične države in s tem vzpostavitev političnih razmer, katerih temelj naj bi bilo zaostrovanje medljudskih odnosov in konfrontacija tako znotraj Italije kot zunaj nje. Čeprav je bilo o vseh teh dogodkih že mnogo rečenega, naj vnovič podčrtamo naslednjo resnico: terorizem je šel v Italijo v

Del občinstva na prireditvi v Klediču

Fabio Bonini

...Tenčas Taljani in Slovenj so se kupe tukli za frajnost in pravico prout tisti sil, ki je tiela tu jaram diet vso Evropo.

...In donas, ki bi radi tiel za napri? De Taljani in Slovenji, ki tle se tičejo in kupe dielajo, bi šli kupe napri. In mi, ki živimo na telih tleh, kjer tela dva naroda se tičejo, bi mogli bit an muost za nje.

...Cogliamo l'occasione di questa cerimonia per proporre alla vostra meditazione alcune considerazioni, che anche se elementari ci sembrano importanti.

Certamente sono presenti a questa cerimonia molti che erano a Topolo al momento di quello scontro,

in cui persero la vita 15 sloveni e due italiani. Saprete anche che i due italiani erano carabinieri che dopo l'otto settembre erano confluiti nelle forze di liberazione.

Così insieme italiani e sloveni si erano trovati uniti a combattere per la libertà per la giustizia contro un esercito che con la violenza cercava di imporre a tutta l'Europa una ideologia folle. E tanto più difficile è stato il compito di questi combattenti se si pensa che hanno dovuto superare tutte le remore loro instillate da un nazionalismo esasperato. E riuscirono in questi momenti bui ad individuare quali erano i valori fondamentali da salvare. Questo va rimarcato. Perché questi valori sono la libertà e la dignità stessa di uomini...

Viljem Černo

...Ti borci so se borili, da bi prenovili tudi našo zemljo. Tedaj so bili postavljeni temelji osimskim sporazumom, z borbo so bile utrjene vezi med sosednjimi narodi. Postavljena je bila osnova za sodelovanje na vseh področjih.

Ideali te borbe so nam bili prepušeni kot dediščina, ki jo moramo uresničiti: uresničiti moramo potrebo naših ljudi po pravici, potrebo po gospodarskem razvoju, po življenju na rodni zemlji, zahtevo, da naš materin jezik dobi pravo mesto na šolah, da se priznajo narodnostne pravice beneškim Slovincem in da pride do zakona o globalni zaščiti naše skupnosti...

...Hanno lottato per rinnovare anche la nostra terra, per esaltare i valori umani più autentici, per far scaturire una vita nuova che prenda l'avvio dalla valorizzazione di tutte

le risorse possibili di queste valli, a cominciare da quelle umane e linguistiche.

Allora avevano gettato le basi della realtà del Trattato di Osimo cementando legami d'amicizia, consolidando la comprensione, la solidarietà e la fruttuosa collaborazione tra i popoli vicini.

Oggi, più che mai, è quindi viva in noi la loro lotta per la democrazia, il loro amore per la libertà, la loro sete di giustizia che sono diventati i cardini della Costituzione e la comune matrice della Resistenza...

...Con la conferenza sui gruppi etnico-linguistici di Udine sono caduti i pretesti politici per negare il riconoscimento dei nostri diritti. Quindi non c'è più tempo per i rinvii o per ulteriori guasti, creando falsi problemi e riducendo a fatto locale i diritti costituzionalmente identici di tutti gli Sloveni viventi in Italia...

Marjan Zdravljčič

...S to borbo je beneško ljudstvo mnogo doprineslo k ustvarjanju temeljev demokratične, republikanske, antifašistične ureditve v svoji državi. Ta borba je še enkrat dokazala, da človek in narod dosežeta svoje človeške in narodnostne pravice le s trdo in brezkompromisno borbo s sovražnikom. Na koncu, dragi krajan, še to: čuvajte ta obeležja, skrbite zanje ne samo zaradi pietete do padlih tovarišev, ampak smatrajte ta obeležja za simbol vaše, naše skupne antifašistične borbe, borbe vsega prerojenega beneškega ljudstva za človeške - narodnostne pravice, kakor tudi za pravice vseh narodov sveta...

ODLOMKI IZ GOVOROV

Federico Vincenti

... Questo monumento, costruito dopo quelli di S. Leonardo, del Matajur, di S. Volfango e di S. Paolo, testimonia, ancora una volta, la nostra volontà di difendere e mantenere, al confine orientale della nostra Patria, la pace e la fraternità fra i nostri popoli e vuole anche essere un nuovo atto di fedeltà agli ideali per i quali abbiamo combattuto contro la brutale oppressione ed il terrore nazista...

... Purtroppo, ancora oggi, le nostre aspirazioni di pace nella piena sicurezza e nella distensione non sono stabili; siamo consapevoli che nel nostro continente sono concentrate enormi quantità di armi e che la folle corsa a mezzi bellici, sempre più terribili, può minacciare la stessa sopravvivenza dell'umanità. Proprio da questo Comune delle Valli del Natisone noi chiediamo che l'esemplare amichevole coesistenza fra Italia e Jugoslavia sia di insegnamento e di esempio agli altri paesi d'Europa perché facciano ogni sforzo per migliorare le relazioni anche fra i popoli che si reggono a sistemi politici diversi. Questo è anche l'impegno che i Governi Europei si sono assunti alla conferenza di Helsinki...

... Vogliamo dirvi ancora che l'A.N.P.I. è impegnata nella difesa dei diritti costituzionali delle minoranze slovene che vivono nell'ambito della Repubblica italiana, nella

nostra Regione, senza alcuna differenziazione fra provincia e provincia e che la nostra organizzazione si batte per dare una giusta e solerte applicazione agli accordi di Osimo per favorire sempre più lo sviluppo dei commerci e la cooperazione economica fra i nostri due Paesi. Così come si batte per la ricostruzione e la rinascita del Friuli che ancora attende un intervento decisivo, convergente e unitario per sanare le ferite provocate dal terremoto. E da qui sentiamo di rivolgere un vivo ringraziamento all'amica Jugoslavia che è accorsa immediatamente, con i suoi servizi e tecnici, a portare soccorsi e solidarietà concreta alle nostre popolazioni così tragicamente provate...

Kajtimir Jakopič

...V teh krajih sta se borili že pred kapitulacijo fašistične Italije brigadi Simona Gregorčiča in Ivana Gradnika. Po kapitulaciji Italije, ko so te kraje tudi zaradi posebnega strateškega pomena preplavile vojaške sile nacistične Nemčije, se je proti njim bojevala 30. divizija in Briško-beneški odred, ki je na tem območju deloval vojaško in politično vse do dneva, ko je na tem prostoru Krmina, Vidma in Gemone doživel kapitulacijo nacistične Nemčije in se srečal z enotami zavezniških armad. Na tem območju pa so se z nami borili in delovali tudi italijan-

Na pokopališču v Topolovem

ofenzivo v trenutku, ko so italijanske demokratične sile spoznale, da je mogoče nakopičena družbena protislovja in razvojne težave reševati samo mimo ozkih strankarskih interesov, dejanski ljudski interes pa je samo eden. Stranke so dobile ob tem spoznanju nov položaj v družbi in sicer ne kot mobilizator posameznih slojev državljanov za medsebojno spopadanje, temveč za razumevanje in sodelovanje. To pa že kaže na nove razsežnosti v razvoju sodobne družbe, ne samo v Italiji, temveč povsod, zlasti pa še v Evropi.

Pri nas je to samoupravni socializem, v Italiji smer, o kateri govorim, v Franciji se srečujemo z enakimi tendencami, v Španiji odločnost za dialog in sporazumevanje, skratka povsod okoliščinam ustrezno, vendar v osnovi usmerjeno v novo vrednotenje medsebojnih ljudskih odnosov.

To pa je največja ovira vsem totalitarističnim poskusom katerekoli barve, da bi se vsedel množicam za vrat in namesto njih mislil in odločal. Zato je tak njihov odpor in zato je naša dolžnost boriti se proti temu zlu kjerkoli je mogoče...

Adelchi Gobbo

...In questa ora delicata e grave per il nostro Paese — dobbiamo dire nel 30° Anniversario della proclamazione della Carta Costituzionale Italiana, che proprio per la somma di questi sacrifici — per le sofferenze sofferte, noi Partigiani, davanti a questo monumento ci impegniamo affinché venga sempre riaffermato il principio costituzionale della pace, in favore di trattati che aprono la strada alla amicizia e alla collaborazione fra i popoli, come quello di Osimo, che speriamo sia di prossima attuazione.

Altrei diciamo, molto chiaramente, e tutti lo dobbiamo sentire, che, se non vogliamo tradire il vero significato di questo monumento, dobbiamo impegnarci perché ciò che oggi onoriamo — ci faccia compartecipati della battaglia ideale, lasciataci in eredità da questi Caduti e dalla Resistenza.

PIŠE PETAR MATAJURAC

Leone je šu

Simpatični politični človek ki se ni mogel in se ni teutrest svojega napolitanskega akcenta, tudi kadar je guoruu po drugih deželah in ki ga je njega brilantna politična kariera parpejala do narbu visokega položaja — do predsednika republike, je muoru napraviti valiže an zapustit Kvirinal.

Bivši (ex) predsednik republike Leone je biu bistrega uma, zlo sposoben človek. Rad sem ga poslušal, kadar je guoruu po napolitansko vičkrat sem se uprašu, da če predsednik republike lahko guori u svojem jeziku, zakaj nam branijo nam govorit po slovensko?

Ni pa biu muoj namjen, da pišem tuole, kadar sem se odloču, da vam napišem današnjo rubriko o Leonu. Muoj namjen je napisat in se uprašat zakaj je predsednik Leone zapustil Kvirinal.

Puno cajta se je šušljalo,

govorilo, da je biu umješan u afero Lockheed, kar je on vičkrat demantiral (smenitiu).

U zadnjem cajtu ga je blo začela štampa odkrito napadat, da je zazidu blizu Rima no vilo, ki je s svetam urjedna 2 milijarda lir, da je u tajiu dajatve, dauke, da je ogajufu «fisco» in druge reči Al je use tuole rjes?

Mi ne vemo. Besjedo ima sada sodišče. Adna rječ je sigurna: obedan ga ni branu tudi tisti ne, ki so ga izbral an votal za predsednika republike, tudi ljudje njega partita ga njeso branil. Mu ni ostalo drugega, ku napraviti hitro valiže in zapustit Kvirinal.

Ce je rjes, kar mu očita štampa, jo je rjes debelo nakuu.

Predsednik republike ni samuo poglavar države (Capo dello Stato), je tudivaruh Koštituciona in usjeh leču, usjeh

zakonov. Zatu, če je rjes, kar mu očitajo, nam je dau ljepeg izgled!

Naj bo takuo ali drugače, adna rječ je sigurna: ile u naši ljepi Italiji ne gredo reči takuo, kot bi muorle iti. Riba previše par glavi smardi. Na procesu imamo ministre, ki jih tožijo, da so se pustili podkupiti. Djeluc muorajo plačevat dajatve (tasse) do zadnjega centezima, te veliki in te bogati, tisti, ki bi muorli dajati dobar izgled, jih pa tajijo, jih ne plačufajo. Krajejo ministri in ne gredo u paražon, u paražon gredo tisti, ki ukradejo kakuoš, da bi njih otroc pokušal mesuo. Ne pravim nič, tat naj ukrade puno al malo, muora bit obsojen, ma muora bit tud dołočena mjera in predvsem naj se začne ankrat sodit tudi te velike tatuove.

Vas pozdravja
Vaš Petar Matajurac

Mladi godbeniki iz Orzana igrajo pred cerkvijo v Topolovem

Nastop Tržaškega pevskega zbora

KAJ SE JE ZGODILO PO NAŠIH DOLINAH

SREDNJE

Ljep senjam Sv. Ivana u Dolenjem Tarbiu

Te mladi iz Srednjega in drugih sredenjskih vasi so parpravili tudi ljetos ljep senjam Sv. Ivana.

Slaba ura jih ni prestrašila, le kries so muarli odložit od petka na saboto.

Kadar je kries goreu, so lepuo razsvetlil tudi turam starodavne cjerkve Sv. Ivana.

Na treh dnevih praznovanja so igrali orkester S.S.S., Narodna Klapa, Popovič in Saetta.

Narbuje veliko zanimanje (interes) je vladalo za lov na zaklad (caccia al tesoro), ki so ga organizirali mladinci.

Usa uprašanja, ki so ble povezane z «lovom na zaklad», so se nanašale na našo zgodovino (storio) in na okolje (ambient). Lov na zaklad je vaju za automobiliste. Udeleženci (partecipanti) so odšli od fešte, ki je bla organizirana na kraju Kaluž, skuoze Varh, Zamir, Pičič, Sv. Lenart, Utana, Jajnik, panoramska cjesta iz Stare Gore do Kaluža.

Prej ko so paršli do Kaluža, so muorli usi po štegnah do cjerkve Sv. Ivana, ker je bla pru ta cjerku zaklad (tesoro), ki so ga iskali.

Odkrili so zaklad (tesoro):

1) Mario Chiuch iz Gorenje Kosce, ki živi sada u Gorenji Mjersi in Bledig Mario iz Škrutovega.

2) Chiagig Valter iz Utane in Miranda Terlicher.

3) Qualizza Silvano iz Srednjega in Dornach Flavio iz Sv. Lenarta.

Nagrajen (premier) je biu kot narbuje majhan «navigator» Crainich Carlo iz Škrutovega, ki ga je vovu u autu Pierino Lunari.

Med tekmo (garo) je lepuo funkcionirala pomuoč radia CB — Radio Club Cividale — «La Clape». Tale iniciativa mladih iz Srednjega je rjes hvale urjedna.

GORENJI TARBI

Rodi se je Cristian Drecogna

U mladi družini Luciana Drecogna (Franculnovega) iz Gorenjega Tarbja in Ade Qualizza (Kalutuova) iz Gniduce se je začela cingat zibjela. Ada je porodila pru ljepega sina, ki so mu dali ime Cristian in je drugi sin mladega para. Parvi se je rodil Andrea.

Cristianu in Andreju želimo srečno in veselo življenje.

DOLENJI TARBI

U videmski polikliniki se je rodil glih na dan Sv. Ivana (24. junija) Marco Duravig. Srečna mama je Freguglia Alba, ki se je rodila u Milanu, a ima mater Šmolovo iz Preserja, tata pa je Maurizio Drejužu iz Dolenjega Tarbja. Oba djelata u Vidmu in Marco je njih parvi sin. Želimo mu puno sreče in zdravlja u življenju, ki ga ima pred sabo.

ŠPETER

Use naše doline je globoko pretresla žalostna novica, da je na hitro umaru Eliseo Venturini — zeje za parjatele. Ni biu še dopunu 55 ljet.

Rajnik Eliseo je biu lepuo poznat po naših vaseh kot dobar zidar in veseu godac. Nje dugo od tega, ki je zgubiu brata ki je malomarnj takuo na hitro umaru.

Rajnik Eliseo je biu šu na kratko zdravljenje u Canciano. U nedjejo 25. junija zvečer je tam gledu po televizione nogometno igro med Holando in Argentino in pri televizionu ga je doletjela smart.

Parpejali so ga damu in u torak 27. junija je imeu u Ažli velik pogreb.

Družini in žlahti naj gre naša tolažljiva besjeda.

Britof v Mašerah

SOVODNJE

V Mašerah imajo nov britof

V nedjejo 18. junija je bla bierma v Mašerah: videmski pomožni škof E. Pizzoni, ki je doma iz Orsarie, je podelil sakrament svete bierme 17. otrokam iz tarčumske fare, dvie man iz Matajurja in adnemū iz Marsina.

Ljudje so paršli od usieh kraju, takuo, de jih je ostalo vič ku pou zunaj cierkve. Po sveti maši je škof požegnū nov britof, ki stoji blizu cierkve; to dielo je bluo zlo potriebno, ker Mašeruci so muorli do sada nosit al pa vozit mariče na Tarčmun, ki je oddaljen štir kilometre.

Nov britof je moderen, zlo liep in se faino ujema z ambientom, u katerem stoji, zatuo naj gre usa čast projektistu, ki je naš človek, geom. Dario Manzini iz Špietra. Par kosile se je tarčumski famoštah zahvalu, u imenu ljudi iz Mašer, stari in novi kamunski administraciji in vsiem tistim, ki so sodelovali pri zidavi novega britofa in je zaželeu, de to dielo ne bo pomenilo konac in smart naše skupnosti.

DREKA

Velika žalost za cjeu komun Dva mlada puoba zgubila življenje u cjestni nesreči

U nedeljo 11. junija se je razglasila na hitro, kot blisk, žalostna novica po usjeh naših dolinah, da sta dva mlada Benečana zgubila življenje u Furlaniji, blizu Palazzolo dello Stella na cjestni nesreči.

Benečana sta dva mlada puoba iz Krasa pri Dreki, Gino Zuodar, Miklavžev po domače, 28 ljet in Silvano Sauli, Lukežev, star 38 ljet.

Nesreča se je zgodila ob belem dnevu, kmalu po 12. uri, na ravni cjesti. Peljala sta se u Fiat 500 in se frontalno trčila z drugim autom, ki je vozil nasproti.

Nobeden ni mogū še ugoviti, kakuo se je moglo tuo zgoditi na ravni cjesti in kot povjedano, ob bjelem dnevu.

Tragična smrt dveh mladenčev je globoko odjeknila po naših dolinah in use užalostila tudi zatuo, ker sta bla puno poznana in spoštovana kot dobra delavca.

Oba sta bila progresivnih idej. Posebno je bla prizadeta Lukeževa družina, ki je

ki gre iz dneva v dan tu nič zavoj emigracije in negativnega demografskega gibanja, tudi šindik je spregovoril par besied in je omenu težave, ki so nastale pri realizaciji prepotrebnega objekta.

Zapustu nas je naš sekretar

Naš komunski sekretar, Gobbo Livio, ki je opravju službo malomanj 27 ljet, je odšu iz našega komun. Manjka mu še par ljet do penziona, katerega bo zaslužu z vecjo plačjo u Remanzahu.

Livio Gobbo je biu za nas dobar sekretar, saj je zvestuo opravju svojo službo in usi smo ga radi imjel.

Za vse, kar je nardiu se mu je zahvalu šindak Zuanella v imenu usieh ljudi na poslovilni večerji, ki je bla na Jeroniščah 28.6. Ob teli parložnosti mu je komuska administracija poklonila zlato medajo.

Želimo mu, da bi se dobro ušafu na novem službenem mjestu.

Pogreb ponesrečenih mladeničev; desno zgoraj pokojni Gino Zuodar, spodaj pokojni Silvano Sauli.

u dobrem ljetu zgubila dva sinova, dva brata. Na 23. maja 77 je umaru u Krauth (Nemčija) Eligio. Manjkalo mu je 4 dni do 40 ljet. Sada je šu pa še Silvano.

Na pogrebu, ki je biu u torak 13. maja pri Devici Mariji na Krasu, se je zbrala usa Dreka, ne samuo tista, ki gor živi, pač pa tudi tista, ki živi zunaj. Na pogreb je paršlo veliko število ljudi tudi iz drugih dolin. Tajšne žalosti in takuo velikega pogreba njesmo še videli u rečanski dolini.

Truge so nesli dreški puobje, prijatelji Gina in Silvana, ki so napravili usakemu po en ljep krancelj. Bluo je

Pevski zbor Rečan v Šentvidu pri Stični

Tudi lietos je biu naš zbor Rečan povabjen na IX. Kulturni tjeđan, ki se vrši usako lieto v Šentvidu pri Stični kjer se navadno zbierajo zbori od use Slovenije in od usieh dežel kjer Slovienj žive po svietu.

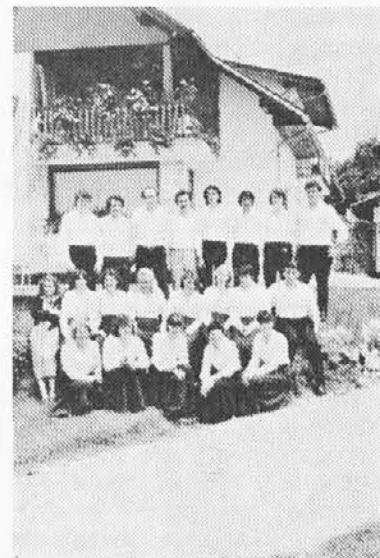
Iz Italije so bli lietos povabljeni štieri zbori: «Andrej Paglavac» iz Podgore, «Fran Venturini» iz Domja, «Slavec» iz Ricmanj in naš. Usi štieri so bli zlo lepuo sparjeti in so dobil puno aplauzu.

Na telim kulturnim tiednu je nastopilo parbližno 150 zboru in usi so bli posneti od RTV Ljubljana ki je tud direktno dala veliki skupni nastop v nediejo, na kateri skor usi zbori (parbližno 4000 pieucu) so kupe pieli nekatere parpravljene piesmi.

Naša skupina je zapiela u saboto tri piesmi: «Rečanska dolina», autor N. Specogna, «Šli so» piesam ki je biu parpravu naš maeštro Anton Qualizza za Senjam beneške piesmi in ki je sada armoniziru za mešani zbor, «Dekle je po vodo šla» spet u njega prireditvi.

Veselo je use pasalo za naše pieuce, in pru lepuo so sparjeli tole «gito» te novi člani našega zbora ki so parvi krat piel pred takuo velikim publikam.

Samuo na rieč nam je šla po strane. Njesmo rival uša-

fat nobene kartoline, takuo njesmo mogli obednemu pošjat naše pozdrave kot po navadno, troštamo pa se, de za tuole nam ne obedan zamier.

HOSTNE

Umaru je Zanet Te Gorenjih

U pandjejak 26. junija je na hitro zmanjku naš dragi vasnjak Giovanni (Zanet) Floreancig — Te Gorenjih po domače. Imeu je 81 ljet. Malo je na sviete takuo bardkih ljudi, kot je biu rajnik Zanet. Živeu je za djelo in ljubezan med ljudmi. Djelu je do zadnjega in u djelu ga je doletjela smart. Imeu je velik pogreb u srjedo 28. junija od Hostenega na Ljesah. Ohranili ga bomo u ljepem spominu.

Od 22. do 30. julija bo v osnovni šoli v Klodiču kolektivna razstava 24 beneških umetnikov. Razstavljali bodo slike, kipe in fotografije. Vabljeni vsi

SV. LENART

GORENJA MJERSA

U srjedo 6. junija je na hitro umaru u videmskem špitalu Franco Qualizza — Komarič po domače. Imeu je samuo 38 ljet. Rajnkega Franca je doletjelo doma in so ga hitro odpeljali u špitau, a na žalost, mu ni pomagala obedna zdravniška pomuoč. Biu je puno poznat po usjeh naših dolinah, saj je djelu šofer in prekupčevau z drvi.

Njega pogreb je biu par Sv. Lenartu u petak 9. junija. Družini in žlahti izražamo naše globoko sožalje.

Podbonesec

NOVIČI U ČRNIM VRHU

U soboto 27. maja sta se poročila u domači cerkvi Noemi Cencig — Marnjaco-va in Jerep Paolo. Ona je meštra, on pa je djelu puno ljet za impiegata na puošti u Podbonescu. Žlahta in parjatelji jim želijo uso srečjo u življenju.

FESTA DELL'EMIGRANTE I 22 E 23 LUGLIO

I 22 e 23 luglio si svolgerà in Benecia la 1ª festa dell'emigrante organizzata dall'Unione emigranti sloveni del Friuli-Venezia Giulia. Il programma prevede diverse manifestazioni culturali, ricreative e folcloristiche che si svolgeranno a Cividale, a Lusevera ed a Grimalco. Alla festa parteciperanno la banda «l'Avenir» ed un gruppo di Majorettes di Yverdon (Svizzera).

